

clean
.brussels

Fostplus

NET BRUSSEL

net.brussels

BRUXELLES-PROPRETÉ

propreté.brussels

PSYCHOLOGISCH GEDRAGSONDERZOEK

Glasbollen

Glas en ander afval

Ingrepen

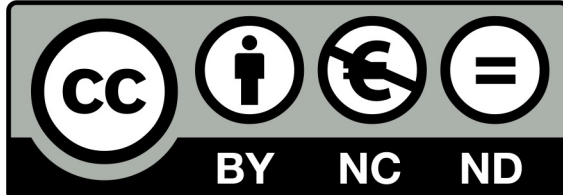
Behaven

ÉGÉRIE RESEARCH
MARKETING & STRATEGY

Licentie

Dit verslag is beschikbaar onder licentie CC BY-NC-ND 4.0 – Naamsvermelding - Niet commercieel - Geen afgeleide werken 4.0 Internationaal.

Meer informatie over de licentie CC BY-NC-ND 4.0 vindt u hier: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.nl>

Dit betekent dat:

Het u vrij staat:

- **Te delen** – het werk kopiëren, verspreiden en doorgeven via elk medium of bestandsformaat.

Onder de volgende voorwaarden:

- **Naamsvermelding** – U moet de maker van het werk vermelden, een link naar de licentie plaatsen en aangeven of het werk veranderd is. U moet deze informatie op redelijke wijze vermelden, maar niet zodanig dat de indruk wordt gewekt dat de licentiegever instemt met uw werk of uw gebruik van het werk.
- **Niet commercieel** – U mag het werk niet geheel of gedeeltelijk gebruiken voor commerciële doeleinden.
- **Geen afgeleide werken** – Als u het werk hebt geremixt, veranderd of op het werk hebt voortgebouwd, mag u het veranderde werk niet verspreiden of ter beschikking stellen.
- **Geen aanvullende restricties** – U mag geen juridische voorwaarden of technologische voorzieningen toepassen die anderen er juridisch in beperken om iets te doen wat de licentie toestaat.

Aanbevolen vermelding: [Behaven & Égérie Research. \(2021\). Psychologisch gedragsonderzoek. Glasbollen. Glas en ander afval. Ingrepen.](#)

Over dit document

In het kader van het psychosociale onderzoek naar openbare netheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn meerdere combinaties van plaatsen en prioritair afval geïdentificeerd.

Voor elk van deze combinaties is een workshop gehouden om samen met de belanghebbenden de ingrepen te definiëren en te beoordelen die de beste kans maken om netheidsgedrag aan te moedigen of slordige gedragingen tegen te houden.

Dit document vat de workshop samen die ging over **glas en ander afval in glasbollen**.

(Er zijn een aantal aanvullende en gedetailleerde documenten waarnaar op het einde van dit document wordt verwezen.)

Situatie ter plaatse

© Égérie Research.

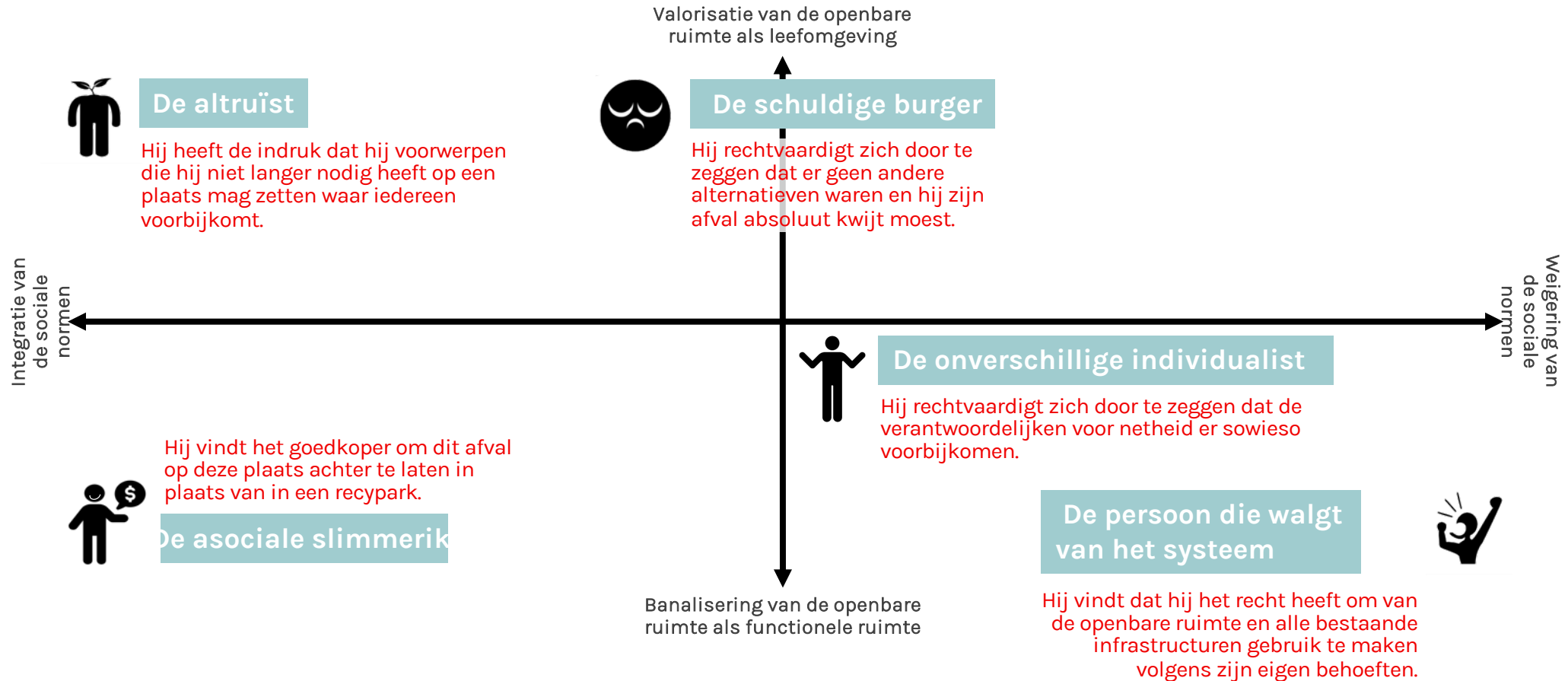
Gewenst gedrag

Deze workshop ging over de definitie van gedragsingrepen waarmee het onderstaande gewenste gedrag **bij glasbollen** kan worden aangemoedigd:

- Soort afval: **glas en ander afval**
- Doelgroep: **iedereen**
- Gewenst gedrag : **geen afval naast de bakken gooien**

Vervuilersprofielen

Voor deze combinatie zijn verschillende **vervuilersprofielen** bepaald:

Geïdentificeerde hindernissen

En de volgende **hindernissen** zijn bepaald, die goed weggooigedrag verhinderen:

Hindernissen met betrekking tot CAPACITEIT	Hindernissen met betrekking tot OPPORTUNITEIT	Hindernissen met betrekking tot MOTIVATIE
<ul style="list-style-type: none"> • Gebrek aan kennis van de geldende regels • Gebrek aan inzicht in de impact van gebrek aan netheid op het milieu	<ul style="list-style-type: none"> • Slecht onderhouden plaats • Plaats die anonimiteit en een gevoel van straffeloosheid biedt • Geen praktische persoonlijke middelen om van zijn afval af te raken • Geen praktische oplossingen ter beschikking gesteld door de overheden • Beschrijvende norm die het gebrek aan netheid toestaat • 'Brokenwindows'-gedrag	<ul style="list-style-type: none"> • Geen interesse in de geldende regels • Gebrek aan zin voor persoonlijke verantwoordelijkheid • Dwangmatige behoefte aan netheid in de privésfeer • Gebrek aan netheid als gewoontegedrag (vergetelheid, onachtzaamheid, automatisme)

Workshop met de belanghebbenden

Om deze hindernissen weg te werken, zijn eerst **gedragsingrepen** geselecteerd. Die werden vervolgens samen met de experts van de belanghebbenden* van de openbare netheid in het gewest gedefinieerd en beoordeeld :

Mise en avant des conséquences (locales)	
Intervention	Les gens ne considèrent pas forcément la situation dans son ensemble lorsqu'ils prennent une décision
Considération	Comment les aider à prendre conscience des conséquences de leurs actes, qu'elles soient liées à l'environnement, à la dimension sociale ou sur le personnel de propreté ?
Comment l'appliquer dans notre contexte ?	

© Behaven.

* Net Brussel, Leefmilieu Brussel, de gemeenten, VSSN, Shopera, Be WaPP, MIVB, City TOOLS, IBSA en het kabinet van Maron.

Concrete ingrepen (1/2)

Wat heeft geleid tot onderstaande **concrete ingrepen** op basis van het **Behaven-model**:

SIGNALISATIE	
Bij glasbollen	<ul style="list-style-type: none"> • Bord dat de regels uitlegt: <i>"De vrachtwagen voor glas ledigt alleen de glasbollen"</i> • Affiches die zeggen waar/hoe ander afval moet worden geplaatst • De verklarende sticker met de uren en toegestane inhoud groter maken
COMMUNICATIE	
Over het respect voor de plaats en de gemeenschap	<ul style="list-style-type: none"> • Een bord/video/audiobericht met getuigenis • Affiche van een netheidsagent dit zegt: <i>"Het is onze glasbak, daar er zorg voor zoals ik"</i> • Levensgroot bord van een netheidsagent: al het ophaalwerk een gezicht geven • Ideeën voor boodschap: <i>"Houd je het niet bij? Breng het naar het containerpark."</i>
Over de gevolgen van slecht gedrag	<ul style="list-style-type: none"> • Affiches met foto's voor en na van de vuile plaats en de schone plaats • Communicatiecampagne die de gevolgen van niet sorteren en de gevolgen van 'kleine gebaren' toont
Herinnering aan het risico op een boete	<ul style="list-style-type: none"> • Affiche met sluikstortplaatsen doorkruist en het bedrag van de boetes

Concrete ingrepen (2/2)

Wat heeft geleid tot onderstaande **concrete ingrepen** op basis van het **Behaven-model**:

INFRASTRUCTUUR	
Ordering van het materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • Glasbollen van containers voor olie en vuilnisbakken scheiden, om de mensen tot sorteren aan te sporen • De kledingcontainers naast de glasbollen plaatsen om de boodschap <i>"Ik doe alles in één keer"</i> over te brengen, en met een opvallend bord aangeven wat in elke container moet worden geplaatst
Ingrep van het personeel	<ul style="list-style-type: none"> • Een week lang niet schoonmaken om bewustwording te kweken bij de burgers en hen sensibiliseren wanneer er klachten komen
DIENSTVERLENING	
Ingrepen thuis	<ul style="list-style-type: none"> • Document op de koelkast met de antwoorden op de vraag: <i>"Waar mijn grofvuil weggooien?"</i> • Kalender + afbeeldingen om het voorbeeld te geven (gezin en kinderen) • Herinnering aan de ingangen van appartementsgebouwen/studentenwoningen • Sensibilisatiesessie voor de gebouwen met betrekking tot de stortplaatsen/glasbak (bij voorkeur vóór de lente)
REPRESSIE	
Controlegolf	<ul style="list-style-type: none"> • Zorgen voor controle, met een zichtbare campagne van de gemeente • Ondersteuning van de medewerkers van Net Brussel/Leefmilieu Brussel om legitimiteit te verlenen

Meer informatie

Dit zijn de te raadplegen documenten, in deze volgorde:

Projectaanpak

Een one-pager die het voor dit project gevolgde proces visueel weergeeft en uitlegt

Overzicht van de wetenschappelijke literatuur

Een verslag met de inzichten volgens de drie dimensies van het gebruikte wetenschappelijke model

Kwalitatief en etnografisch onderzoek

Veldanalyse dankzij bezoeken ter plaatse, om mindmaps te maken die het gebrek aan netheid in de stad per zone en per sociaal en ook deugzaam gedrag voorstellen

Gesprekken met experts in netheid

Een twintigtal gesprekken van één uur voeren met verschillende profielen, namelijk werknemers van Net Brussel, gemeenten en organisaties die op het grondgebied samenwerken

Geïntegreerd overzicht van de hindernissen en facilitators

Een samenvattend overzicht van de hindernissen en facilitators volgens de drie dimensies van het wetenschappelijke model

Prioritering van plaatsen en afval

Een indeling en kwalificatie van de diverse plaatsen en soorten afval

Verslagen van workshops

Dit document, dat voor de overeenstemmende combinatie plaats-afval de concrete ingrepen voorstelt die bepaald zijn in samenwerking met de experts van de belanghebbenden

Geïnteresseerd? Neem contact op met Sara Dodemont:

sara.dodemont@arp-gan.be

OVER BEHAVEN

Behaven is een B Corp-gecertificeerde onderneming die oplossingen voor gedragswijziging ontwikkelt die de doeltreffendheid van uw programma's optimaliseren en aanmoedigen om actie te ondernemen.

CONTACT

Fred Dorsimont
Mede-oprichter en algemeen directeur
0476 01 01 05
fred@behaven.com
www.behaven.com

OVER ÉGÉRIE RESEARCH

Onze missie is het verzamelen van opinies, suggesties en standpunten van de consumenten en uw klanten. Zo kunnen we uw merkbeloftes activeren én ze in de juiste richting sturen: de consument is Egeria, uw muze!

CONTACT

Joelle Liberman
Mede-oprichter, sociologe
jliberman@egerie-research.be
0495 25 85 80
<https://www.egerie-research.be>